

DE LUSTIGE ZIGOMARS

Jarenlang waren de Lustige Zigomars uit Oostende niet weg te denken uit de cavalkaden en andere optochten die met de leute en het plezier te maken hadden.

Mettertijd kwam er sleet op de organisatie, werd de groep ontbonden en maakten de laatsten van de vereniging de vlag over aan de Heemkring De Plate. waardoor ze een plaats kreeg in ons museum.

Een vraag die ons door de museumbezoekers regelmatig gesteld wordt is die naar de oorsprong van de naam ZIGOMARS.

Zigomars komt uit het Frans (had U ooit anders gedacht). Het Frans kent een ZIGUE (ook ZIG geschreven) in de betekenis van "compagnon franc et gai - een rondborstige en vrolijke gezelschap. Dit ZIG is eigenlijk een vervorming van het 19de eeuwse GIGUE "fille gaie, enjouée - een opgeruimd en vrolijk meisje. Daarnaast zegt men in het Frans ook nog ZIGOTO of ZIGOTEAU "Faire le Zigoto, faire le malin" - de slimme of geestige willen zijn of uithangen. Van ZIGOTO of ZIGOTEAU naar ZIGOMAR is maar een woord.

In feite is de naam LUSTIGE ZIGOMAR een woordherhaling want een zigomar is bij definitie een lustige kerel.

J.B. DREESEN

Bronnen

- Larousse Universelle. Uitgave 1923.
- J.M. Rosay. Dictionnaire étymologique marabout. 1985.
- Dauzat. Nouveau dictionnaire étymologique et historique. 1990.

* * *

DE UITSPRAAK VAN HET OOSTENDS DIALEKT

Tussen een hoop documenten die toevallig in mijn bezit kwamen vond ons geacht lid Dries DEGRYSE een verslag uit 1937-1938 over de "Dialectische afwijkingen en fouten in de uitspraak" dat ons uiteindelijk via dhr. Richard VERBANCK bereikte.

Dat het hier om het Oostends dialekt gaat blijkt uit het feit dat het in het verslag zat van de 2de Opvoedkundige vergadering 1937-1938 van het Schoolkanton Oostende.

Wij herinneren ons nog de heroïsche discussies over de schrijfwijze van het Oostends dialekt na het verschijnen van het "Oostends Woordenboek" van dhr. Roland DESNERCK. Het loont dan ook de moeite even na te gaan hoe het lerarenkorps in 1937-38 dit probleem oploste.

Van dhr. Richard VERBANCK kregen we meteen, bij het toezenden van de originele tekst van het verslag, de volgende bedenking :

Zie dat verzoent mij weer met het Oostends dialekt. Ik vind hier mijn oude vertrouwde platte "SCH" terug ! Nu kan ik

weer SCHELLEVIS kopen in plaats van "sjhelevis", en van SCHOTSCHEN SCHULLEN kan ik weer de vette vinnetjes afzuigen, in plaats van niet uit te spreken "sjhotsjhe sjhullen".

J.P. FALISE

Schoonkanton Oostende.

Dialectische afwijkingen en fouten

2de Opvoedkundige vergadering

A. Uitspraak.

in de

1937-1938.

Klanken.

aa = oa : draad voor draad.
kloar " kloar.
raad " raad.

ee = ei : meester " meester.
beinen " beenen.
steinen " steenen.

oo = eu : zeune " zoon
veugel " vogel.
neute " noot.

uu = eu : meur " muur.
heuren " huren.
deuren " duren.

ā = o : ofdoen " afdoen.
ofzien " afzien.
ton " dan (toen)

o = u : tunne voor ton.
nunne " non.
puppe " pop
zunne " zon

u = i : din " dun.
pit " put.
stik " stuk.
krikken " krukken.

o = oe : moend " mond
toenge " tonge
poend " pond

Tweeklanken.

ij = ie : tied " tijd
blijde " blijde
liene " lijn
kriegen " krijgen

ur = ur : verhuuren " verhuizen
kuschem " kuischen
kruisen " kruisen

eeu = ein : sneeuw " sneeuw
meiuwe " meeuw

ei = i : zil = zeil
bring " krein
dwil " dweil

ou = oe : zoet " zout.
hoed " houd.
oed " oud.

ou = ow : souse " saus.
ou " foute " fout
blow " blauw.

Geruischen.

sch = ssch : menschen voor mensen
bosschen " bossen
visschen " vissen
h (wordt onderdrukt) ond " hond.
oed " hoed.
eer " heer

ng = nk : rank " rang
rink " ring.
palink " paling

agels voor nagels.
egers " negers.
beuzen " bewizen.
rik " rug
marbel " makmer
muste " muts
spugsel " speeksel
spugen " spuwen

worhel voor wortel.
cing " cent.